

Тема. Коли твір відкриває свої таємниці. Читаємо і чуємо грозу. Микола Вінграновський "Грім"

Мета: ознайомити учнів з біографією М.Вінграновського, вчити визначати в тексті звукопис, виділяти його голосом під час читання, уявляти описані в творі картини; формувати вміння виразно читати віршовані твори; розвивати творчу уяву, спостережливість, зв'язне мовлення; виховувати спостережливість, любов до рідного краю, мистецтва.

Обладнання: портрет письменника, збірки його творів, ілюстрації до книг, пейзажні картини, слайдова презентація.

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

I. Організація класу. Емоційне налаштування на роботу.

Покликав у клас мелодійний дзвінок

Готові до праці? Почнемо урок!

Мої дітки на уроці:

У - уважні;

Р - розумні;

О - організовані;

К - кмітливі.

- Сьогодні ми будемо працювати під девізом:

"Хто багато читає, той багато знає! Хто швидко читає, той багато зробити встигає!"

- Щоб встигнути виконати все заплановане, дивись план уроку:

1. Вправляємось у читанні
2. В гості до автора
3. Хвилинка-цікавинка
4. Відновимо сили
5. Читаємо, аналізуємо
6. Працюємо творчо
7. Зав'яжемо вузлик напам'ять

II. Підготовчі до читання іправи

1. Мовна розминка

- Як крапає дощ?

- Як гуркоче грім?

- Як гуде машина?

- Як дзижчить комарик?

- Як гуде літак?

2. Гра "Зайве слово"

- Прослухайте групу слів і знайдіть зайве слово.

Тополя, береза, сосна, калина; айстра, гвоздика, клен, тюльпан; ластівка, горобець, оса, соловей.

- Доведіть правильність своєї відповіді.

- Знайдіть і прочитайте слова, що відрізняються лише одним звуком, двома звуками:

Річка, ліс, лис, козак, тісто, місто, лист, сіль, кобза, оса, біль, сіль.

3. Гра "Чудо-земля"

- Прочитай прислів'я від центра кола. Поясни, як ти їх розумієш.

III. Повідомлення теми і мети уроку

- Приваблює, милує, чарує, кличе у подорож матінка – земля. Співає, дзвенить, бринить, квітує, звеселяє пригощає. Дарує можливість митцям описати її словами, фарбами, звуками.

Переконалися в цьому допоможе творчість М.Вінграновського.

III. Сприйняття і усвідомлення нового матеріалу

1. Зустріч із автором (біографічна довідка від "літачків" (випереджаюче домашнє завдання - слайд-презентація).

- Слухаємо та готовимо запитання товаришам за змістом прослуханого. (Виступ учнів)
- Дякуємо виступаючим. Які запитання підготували за змістом прослуханого? (Діти задають запитання виступаючим, оцінюють відповіді).

2. Опрацювання статті підручника (мовчазне читання).

- Пропоную прочитати статтю підручника на с. 125 та знайти відомості із життя та творчості Вінграновського, про які не повідомили виступаючі.

(Після читання діти доповнюють знання новими фактами з біографії поета)

3. Вправа "Доповни речення"

- Я дізнався ...
- Мене зацікавило те, що ...
- Мені захотілося ...

4. Презентація творів М. Вінграновського

- У чому особливість поезії М. Вінграновського?

- Відгадайте загадки:

Ось по небу кінь біжить, з-під копит вогонь летить.

А під ним земля дрижить....

Грізну хмару-громовицю

Розірвала блискавиця

І в ту ж мить – гнучкий удар.

Мов гора упала з хмар.

- Сьогодні ми познайомимося із поезією М.Вінграновського "Грім", у якій яскраво відтворена картина літньої грози.

IV. Опрацювання вірша М.Вінграновського "Грім"

1. Виразне читання вірша учителем

- Запам'ятайте персонажів вірша.

2. Питання за змістом

- Чи сподобався вам вірш?
- Назвіть персонажів вірша.
- Хто його головний герой?

3. Словникова робота (розгляд репродукцій відомих картин художників)

Грім - акустичне явище, що супроводжує блискавку -тріск або гуркіт, викликаний різним розширенням повітря внаслідок звільнення температури під час електричного розряду.

- Прочитайте слова в ряду та знайдіть слово, в якому букв більше, ніж звуків? Слово, в якому звуків більше, ніж букв.

Умив, труснить, навздогін;

Тремтів, щасливий, заговоримо.

Фізкультхвилинка

4. Колективна робота (метод "Мозкова атака").

- Охарактеризуйте автора за його поезію.

5. Робота в парі. Підготовка до виразного читання вірша.

- Який тон виберете для читання?

- Знайдіть слова і словосполучення, які будемо виділяти голосом під час читання.

1. Читання учнями одне одному
2. Виразне читання вірша вголос
3. Оцінювання

V. Аналіз змісту вірша з елементами вибіркового читання

- Що любив робити грім?
- Де він жив?
- Які рядки доводять, що грім сильний?
- З чого видно, що він добрий і спостережливий?
- Що грім робив у саду?
- Чим він допоміг сливі?
- З яким проханням до грому звернулася груша?
- Знайдіть у вірші рядки, в яких про грім говориться як про живу істоту?
- Як називається цей художній засіб?
- Що у творі схоже на казку?
- Яка пора року зображена у вірші? Доведіть словами вірша.
- Знайдіть і прочитайте вирази в переносному значенні.

Вправи на розвиток швидкості читання

Гра "Блискавка" (Слова на картках: гроза, грім, гримів, тремтів, горів, у хмарі, згори, яри, груша, трусність).

- Які звуки в словах найчастіше повторюються?
- Що вдалося передати автору за допомогою частого повторення саме цих звуків? (алітерація – нагромадження приголосних звуків для передачі гуркоту (грому)).

Гра "Хто швидше"

- Прочитайте усі рядочки вірша, де є слово "грім".
- Прочитайте рядки, які починаються з голосного.

Гра "Знайди риму, добери слово".

- Гримів - ... (горів); гриміти - ... (на квіти); хоче - ... (очі); груша - ... (дужа); собі - ... (голубі); грушу - ... (мушу).

Гра "Я - диктор телебачення"

- Прочитайте вірш, періодично відриваючи очі від тексту, щоб подивитися на глядачів.

Інтерактивна вправа. Робота в парах.

- Сформулюйте головну думку поезії М.Вінграновського "Грім". (Природа прекрасна, треба лише вміти бачити цю красу і цінувати її).

VI. Закріплення знань, умінь і навичок

- Розгумачте прикмети, пов'язані з громом.

Потемніла вода у річці – чекай грози.

Якщо безперервно гримить грім, буде град.

Мурашки ховаються – буде сильна гроза.

Як вівці б'ються – буде дощ і гроза.

VII. Підсумок уроку. Рефлексія

Вправа "Закінчи речення"

- Сьогодні на уроці я дізнався ...
- Я навчився ...
- Я запам'ятав ...
- Я створював ...
- Я прагну ...
- Я ціную ...

VIII. Домашнє завдання

- Навчитися виразно читати поезію М.Вінграновського "Грім", дати відповіді на запитання.
- За бажанням – зробити ілюстрації, скласти власний віршик.